

Coordination of Nordic Building Regulations

Unlocking the
Nordic Construction Market

Workshop, Sheraton Hotel, Stockholm, 27 oktober 2025

Sveriges ambassad
Oslo

Nordiska
ministerrådet

Interreg

Medfinansieras av
EUROPEISKA UNIONEN

Sverige – Norge

Sammanfattning

Workshopen **Coordination of Nordic Building Regulations** samlade ledande aktörer från byggsektorn i Norden för att diskutera möjligheterna att koordinera byggregler och utveckla en gemensam nordisk byggmarknad. Diskussionerna visade att en sådan utveckling förutsätter tydliga politiska beslut. Samtidigt är potentialen betydande i form av ökad konkurrenskraft, stärkt innovationsförmåga och mer kostnadseffektivt byggande.

Flera konkreta förslag lyftes fram, däribland ett avtal om ömsesidigt erkännande av nordiska länders regelverk genom Mutual Recognition Agreements (MRA) samt koordinering av klimatbedömningar och en stegvis harmonisering av regler.

Åland lyfts fram som en möjlig testbädd och brobyggare, där man genom egen plan- och bygglagstiftning redan prövar att kombinera finsk lagstiftning med svenska byggregler.

Sammantaget visar workshopen att Norden har goda förutsättningar att utveckla en mer integrerad byggmarknad och fungera som internationell förebild.

Om workshopen

I anslutning till Nordiska rådets session i Sveriges riksdag den 27–30 oktober anordnades workshopen **Coordination of Nordic Building Regulations** den 27 oktober på Hotel Sheraton i Stockholm.

Workshopen arrangerades av Nordiska ministerrådets Gränshinderråd, Association of European Border Regions (AEBR) och Svinesundskommittén, i samarbete med flera partners.

Vid workshopen samlades vd:ar och koncernchefer från byggtreprenörer, arkitektkontor, byggherrar och andra nyckelaktörer för att diskutera möjligheterna med en ökad koordinering av byggregler i de nordiska länderna.

Bakgrund och kontext

En viktig bakgrund till workshopen den 27 oktober är de nordiska bygg- och bostadsministrarnas deklaration från 2018 om en gemensam nordisk byggmarknad – en inriktning som därefter har bekräftats av efterföljande regeringar. Bygg- och bostadsministrarnas agerande ligger i linje med statsministrarnas övergripande utfästelse från 2019 om att Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region till 2030. De politiska ambitionerna har sedan dess bekräftats vid flera tillfällen under 2020-talet. Möjligheterna till ett fördjupat samarbete inom byggområdet har återkommande diskuterats vid möten mellan de nordiska bygg- och bostadsministrarna.

De flesta inlägg under dagen pekade på att en process för koordinering av byggregler – med målet att etablera en gemensam nordisk byggmarknad – i praktiken förutsätter politiska beslut. Samtidigt är potentialen betydande. En mer integrerad byggmarknad skulle skapa en större och mer dynamisk marknad för byggande och bostadsproduktion, underlätta för företag att verka över gränserna och växa samt bidra till ett ökat bostadsbyggande och lägre kostnader. Det redan höga kostnadsläget i Norden förvärras i dag av att aktörer inom byggsektorn måste förhålla sig till olika regelverk. En gemensam nordisk byggmarknad skulle därmed kunna förbättra innovationsklimatet och stärka Nordens position som föregångare inom hållbart och klimatanpassat byggande.

Förutsättningarna för en sådan utveckling är dessutom mer gynnsamma än på länge. Byggssektorn genomgår en omfattande omställning som omfattar industrialisering, digitalisering och ett allt större nyttjande av AI-baserade tjänster. Flera faktorer pekar mot en ökad internationalisering under de kommande åren, och det pågår redan en utveckling där byggföretag i allt större utsträckning är verksamma över gränserna. Samtidigt reformeras nationella regelverk i riktning mot minskad detaljstyrning. Även om utvecklingen inte är entydig kan denna förändring generellt bidra till ett förbättrat innovationsklimat och ge ökat utrymme för arkitekter och byggentreprenörer att utveckla nya lösningar.

Inledning och perspektiv

Moderatorn **Caitriona Mullan** från AEBR introducerade **Fredrik Karlström**, ordförande i Gränshinderrådet som öppnade konferensen.

Fredrik Karlström betonade att samhällsbyggandets funktion och effektivitet påverkar i stort sett alla andra sektorer i samhället, såsom tillväxt, mobilitet, handel, industriproduktion och utbildning. Han framhöll också att de nordiska länderna har goda förutsättningar för samarbete inom byggområdet med liknande klimatförhållanden, byggtraditioner och höga krav på kvalitet, miljö och säkerhet.

Möjligheterna till samordning av nordiska byggregler och målet om en gemensam nordisk byggmarknad bör därför sättas in i ett bredare sammanhang. Direkta effekter skulle kunna vara ett förbättrat innovationsklimat och ökade möjligheter för små och medelstora företag (SME). Även EU har uppmärksammat bygg- och bostadssektorn, inte minst genom att för första gången tillsätta en särskild kommissionär för energi och bostäder.

Fredrik Karlström lyfte särskilt hur Åland har integrerat svenska, finska och åländska byggregler – en pilotverksamhet som i praktiken utnyttjar möjligheterna med *Mutual Recognition Agreement (MRA)* på ett pragmatiskt sätt. De byggprojekt som uppförs på Åland utgör en ”legal nordisk hybrid”, vilket kan fungera som modell för framtida samarbeten.

Anders Ahnlid, generaldirektör för Kommerskollegium och Sveriges representant i Nordiska ministerrådets Gränshinderråd, lyfte de utmaningar som skillnader i nationella regelverk skapar inom byggsektorn. De varierande reglerna gör att många små och medelstora företag väljer att hålla sig till den egna marknaden. Trots ett nära samarbete inom flera områden återstår fortfarande betydande skillnader i byggregler mellan de nordiska länderna.

Ett avgörande område för att nå framgång i ambitionen att skapa gemensamma regelverk är Eurokoderna – de tekniska standarder som används för dimensionering av byggkonstruktioner. Trots att Eurokoderna har tillämpats i snart 15 år tillåts länderna fortfarande göra egna nationella val av nyckelparametrar, vilket leder till skillnader i tillämpningen. En mer harmoniserad byggmarknad skulle kunna bidra till en mer rationell byggprocess, samtidigt som den skulle främja en hållbar omställning och klimateffektiva lösningar.

Nordiska ministerrådet fokuserar för närvarande på programmet Nordic Sustainable Construction, ett nordiskt samarbetsprogram med fokus på hållbart byggande.

Helle Redder Momsen, sekretariatschef, presenterade verksamheten via videolänk. Programmet har sitt säte hos Social- og Boligstyrelsen i Köpenhamn. Arbetet har bland annat inriktats på harmonisering av livscykelanalyser för byggmaterial samt beräkning av klimatpåverkan.

En gemensam och framåtsyftande presentation med konstruktiva strategier och förslag hölls av **Dr. Kjell Nilsson**, Nilsson Landscape, och **Annika Daisley**, projektledare vid Svinesunds-kommittén med ansvar för gränshinder- och gränsmöjlighetsfrågor.

Med utgångspunkt i sin mångåriga erfarenhet av området presenterade Dr. Kjell Nilsson en översikt av utvecklingen av nordiska byggregler från 1970-talet till idag, med fokus på vad som krävs för att gå från vision till verklighet. Han betonade särskilt behovet av politiska beslut på ministernivå för att möjliggöra gemensamma regelverk och en integrerad nordisk byggmarknad. Detta är en central del av visionen om ett integrerat och hållbart Norden 2030, i ljuset av pågående digitalisering, klimatomställning och en gemensam säkerhetspolitik.

För de nordiska länderna handlar det om att enas kring en gemensam färdplan – en strategi som måste vara tydligt förankrad i politiska beslut. Därefter behöver en heltäckande process etableras som omfattar hela regelverket, där politiskt tillsatta arbetsgrupper systematiskt arbetar igenom centrala områden som klimat, energi och tillgänglighet.

Goda exempel, eller best practice, fungerar som viktiga drivkrafter i det fortsatta arbetet, och de nordiska länderna ligger redan i framkant när det gäller klimateffektiva lösningar. Gemensamma politiska beslut i respektive lands regering och parlament är avgörande, då tidigare erfarenheter av myndighetsdialoger har haft begränsad framgång.

Paneldiskussion – ”Every rule kills innovation”

Därefter följde en paneldiskussion där framträdande aktörer inom samhällsbyggandet i Norden gavs möjlighet att presentera konkreta förslag och strategier.

På scen deltog Magnus K. Persson, vd för Skanska Sverige, ett av Nordens största byggföretag, Jimmy Bengtsson, koncernchef för Veidekke, Daniel K. Siraj, koncernchef för OBOS, samt Cathrine Holgersson, vd för Sveriges Allmännyttan, som representerar 310 kommunala och privata bostadsbolag. Även Gert Wingårdh, vd för Wingårdhs arkitekter, och Erik Söderholm, grundare och teknisk chef för Inwoco, deltog. Inwoco har en produktionsanläggning i Bengtsfors som levererar moderna träbaserade byggsystem och byggelement.

Den engagerade diskussionen mynnade ut i ett antal konkreta förslag.

Magnus K. Persson betonade att en gemensam nordisk byggmarknad skulle gynna sektorns alla aktörer och att strategin framåt handlar om processtegen ”först standardisering – därefter harmonisering”. Standardisering är, enligt honom, en förutsättning för att göra byggindustrin mer effektiv.

Skanska är en internationell byggkoncern med cirka 40 procent av omsättningen i vardera USA och Norden, och resterande 20 procent i Europa. Organisationen är emellertid decentraliserad och anpassad efter de villkor som gäller i respektive land och region. Koncernen har erfarenhet av industriellt byggande genom den gemensamma satsningen med IKEA i ”BoKlok”. Genom dialog kan en samordning av regelverk möjliggöras och grunden läggas för en transformation av byggverksamheten.

Behovet är stort – omkring 20 procent av de globala koldioxidutsläppen kommer från byggverksamhet och den byggda miljön. De kritiska åren 2030 och 2045 närmar sig snabbt.

En möjlighet som Magnus K. Persson lyfte fram är de omfattande försvarssatsningar som nu genomförs i de nordiska länderna. Han avslutade med konstaterandet:

”Harmonisering är en strategisk åtgärd som möjliggör en mer rationell, innovativ och hållbar byggindustri.”

Daniel K Siraj pekade på byggindustrins utmaningar framöver. Kostnaderna stiger till följd av gränshinder, olika regelverk och onödig byråkrati. För att hantera den växande mängden dokumentation och certifieringar krävs allt större administrativa resurser inom företagen. Dessutom tar de offentliga beslutsprocesserna kring byggnation alltför lång tid – från idé till färdig byggnad.

Han lyfte också möjligheterna med så kallade Mutual Recognition Agreements (MRA) avseende yrkesgrupper och yrkesbevis. En elektriker som är godkänd i Sverige borde, enligt honom, också per automatik vara godkänd i Norge och Finland.

Generellt menade Daniel K. Siraj att mycket skulle vinnas om de nordiska länderna gjorde enhetliga bedömningar. Norden har alla grundförutsättningar – förutsatt politisk samstämmighet – att utveckla en nordisk modell som kan bli ett föredöme inom EU och internationellt.

Jimmy Bengtsson framförde en ny vinkling genom att föreslå en samordning av skatteregler för yrkesverksamma inom byggsektorn i form av ett ”Nordic Tax Agreement”.

Han ställde sig också bakom den strategi som många talare hade framfört under dagen: först standardisering och förenkling, därefter samordning och harmonisering av regelverk.

Cathrine Holgersson lyfte fram behovet av "Affordable housing," vilket är en utmaning såväl i Norden som i stora delar av Europa. En alltför stor del av hushållens disponibla inkomster går till boende. Att få ned priserna genom sänkta byggkostnader är en utmaning, samtidigt som byggnader ska bli mer energieffektiva och klimatoptimerade.

Hon framhöll Sveriges Allmännyttas satsning på gemensamma ramupphandlingar, "Kombohus", som ett framgångsrikt exempel. Programmet, som har pågått i 15 år, bygger på repetitiva processer och omfattar både småhus och flerbostadshus som kan uppföras i hela Sverige till en lägre kostnad.

Cathrine Holgersson betonade att det behövs nytänkande och förenklade regelverk som möjliggör mer kostnadseffektiva lösningar. Det är i denna komplexa situation som behovet av att öka konkurrensen samt minska barriärer och gränshinder bör ses.

Gert Wingårdh deltog digitalt och konstaterade inledningsvis att han fullt ut står bakom färdplanen mot en gemensam nordisk byggmarknad.

Enligt honom är det eftersträvansvärt med så få regler som möjligt: "Every single rule kills innovation." En minimering av antalet regler kommer, menar han, att öppna dörren på vid gavel för innovationer från byggsektorns aktörer – arkitekter, byggentreprenörer och konstruktörer med flera.

byggentreprenörer och konstruktörer med flera.

Wingårdhs Arkitekter har utformat byggnader i Norge, Finland och Danmark utan att uppleva några större problem, även om kulturella skillnader finns.

Samtidigt måste det finnas utrymme att bevara kulturella särarter i de olika länderna, även om regelverken reduceras till ett minimum och byggprocesserna blir mer rationella och repetitiva.

Erik Söderholm argumenterade för industriellt byggande, som kan definieras som "byggmetoder som primärt är organiserade för att repeteras". Syftet är att minska de kostnadsdrivande momenten i byggprocesserna och samtidigt uppnå klimateffektivitet, högre kvalitet och lägre kostnader. Han påpekade att klimatproblematiken inte stannar vid gränserna, och att utmaningarna inom samhällsbyggandet också är likartade i de flesta länder. Aktörerna inom byggbranschen behöver ta en drivande roll i arbetet med att göra branschen, fastigheterna och produkterna mer hållbara och klimatsmarta för framtida generationer. Cirkulära och hållbara aspekter behöver integreras redan från början i alla byggprojekt.

Modernare byggregler och reformer i Norden

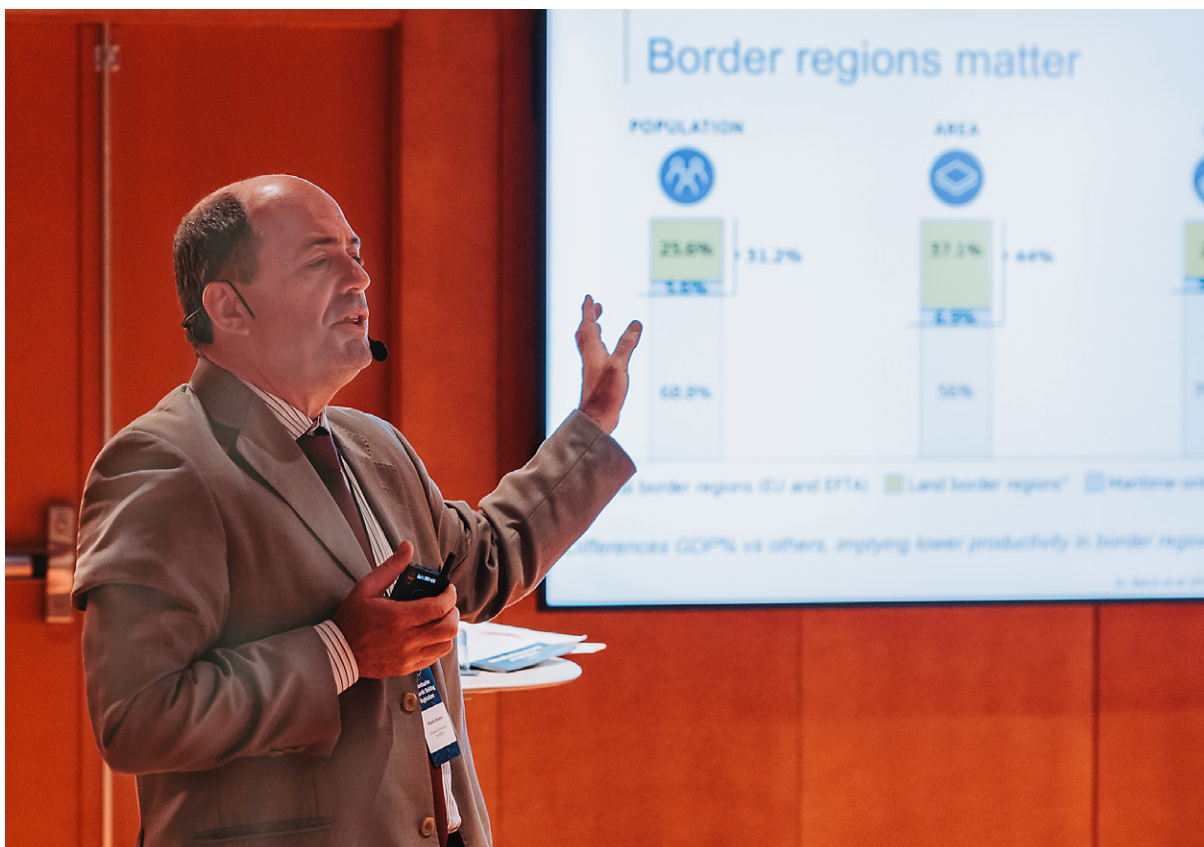
Utvecklingen i Sverige och Finland illustrerar två olika vägar mot förenklade regelverk.

Anders Sjelvgren, generaldirektör för Boverket och Jyrki Kauppanen från Miljödepartementet i Finland konstaterade gemensamt att länderna nu har infört förenklade regelverk – men på två olika sätt. I Sverige har processen skett genom en omarbetning av Boverkets byggregler (BBR), som trädde i kraft den 1 juli 2025, med fokus på att specificera vad som ska uppnås snarare än hur. Finland har i stället infört en ny bygglag som förenklar processen genom att vissa mindre byggnader inte längre kräver bygglov samtidigt som krav ställs på att beakta byggnaders klimatpåverkan.

Anders Sjelvgren konstaterade också att förändringar i byggregler alltid skapar en viss osäkerhet och frustration.

Han tog även upp den så kallade ”särkravsdebatten” i Sverige, där kommuners egna, ofta strängare byggkrav anses leda till kostnadsökningar och minska konkurrensen inom bostadsbyggandet.

Niclas Svensson är projektkoordinator för Rådet för industriellt byggande, som inrättades 2021 och är en informell plattform för diskussioner och koordinerade initiativ i skärningspunkten mellan politiker i regering och riksdag samt innovativa företag inom industriellt byggande. Han menar att det pågår en parallell process mellan teknik- och systemutveckling och internationalisering av byggandet. Industrialiseringen är en pågående process som nu accelererar genom ny teknik i form av automatisering, digitalisering och AI. När en allt större del av byggproduktionen sker industriellt blir också en nedmontering av gränshinder och öppna marknader helt naturligt.

En gemensam nordisk byggmarknad – en internationell förebild

Det sista passet under dagen inleddes av **Ricardo Ferreira**, som representerade Border Focal Point vid EU-kommissionen. Han höll ett intressant föredrag om vikten av att hantera gränshinder och främja gränsöverskridande ekonomiska strukturer.

I Norden finns sedan många år en etablerad struktur för att hantera dessa frågor genom Gränshinderrådet inom Nordiska ministerrådet.

Därefter följde en engagerad diskussion med **Lena Henriksson**, kommunikationschef vid Nordic Innovation. Hon vidgade perspektiven genom att lyfta fram de möjligheter för gränsöverskridande handel och innovation som kan följa av gemensamma byggregler i Norden. Genom minskade gränshinder och mer harmoniserade regelverk skapas en större och mer integrerad marknad, där nordiska företag kan dra nytta av samarbetet för att stärka regionens globala konkurrenskraft.

Förslag och vägar framåt

Nedan följer några av de förslag som diskuterades:

- **Mutual Recognition Agreement (MRA)** – ett avtal om ömsesidigt erkännande som innebär att de nordiska länderna godkänner varandras bedömningar av byggprodukter och byggkonstruktioner. Därmed skulle godkända byggkomponenter från ett land kunna användas i övriga nordiska länder utan sedvanlig prövning.
- **Samarbete kring utbyggnaden av Försvarsmakten i Norden.** Mot bakgrund av det säkerhetspolitiska läget pågår omfattande satsningar, vilket medför en betydande byggaktivitet kopplad till både nya och befintliga militära anläggningar. Detta omfattar exempelvis kaserner, utbildningslokaler, hangarer och marina anläggningar, liksom utbyggnad av befintliga regementen och militärregioner.
- **Best practice och pilotprojekt.** Goda exempel och konkreta initiativ, såsom ”legala nordiska hybrider” – där Ålandsmodellen lyftes fram som ett exempel – bidrar till nya erfarenheter och kan fungera som vägledande modeller.
- **Koordinering av regelverk.** En möjlighet som lyftes och diskuterades var att de nordiska länderna skulle kunna inleda en process för att samordna klimatbedömningar av byggnader (klimatdeklarationer) och enas om gemensamma tolkningar av nya EU-regler.
- **Koordinering av skatteregler.** Förslag som kan underlätta arbetskraftens rörlighet inom byggsektorn lyftes, bland annat kopplat till den så kallade 183-dagarsregeln (sexmånadsregeln). Ett annat förslag som lyftes var att nå en nordisk överenskommelse om beskattning – ett ”Nordic Tax Agreement” – vilket skulle innebära en samordning av skatteregler för yrkesverksamma i Norden.

På nästa sida finns en överblick över vad som har hänt efter seminariet.

Åland som brobyggare och testbädd

De nordiska bostadsministrarna diskuterade vid mötet 5 november 2025, en bottom-up-process med Åland som brobyggare och testbädd.

Åland, som har egen plan- och bygglag samt egna byggregler, prövar redan nu att kombinera finsk lagstiftning med svenska byggregler. Dessutom kan danska, norska och isländska byggregler användas som referens.

Eftersom man på Åland just nu genomför en revidering av byggbestämmelserna kommer frågan lägligt även tidsmässigt. I stället för att hantera hela regelverket samtidigt föreslås en stegvis ansats, där ett temaområde – exempelvis hygien och hälsa, inklusive buller – väljs ut som ett första steg.

Uppmärksamhet kring seminariet

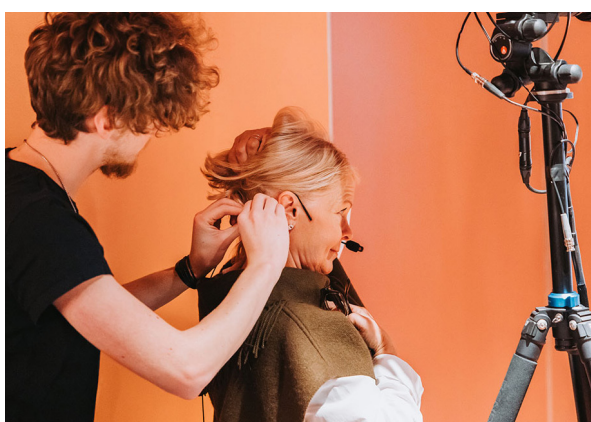
Seminariet uppmärksammades brett i media i samband med genomförandet. Samma dag publicerades en debattartikel i Dagens Industri, **“Så skapar vi en gemensam nordisk byggmarknad”**, som väckte stor uppmärksamhet.

Även Fastighetstidningen följde upp med artikeln **“Kräver krafttag för den nordiska byggmarknaden”**, där samtliga nordiska branschorganisationer lyfte behovet av tydliga politiska beslut för att driva utvecklingen framåt.

Frågan uppmärksammades vidare i samband med **Nordiska rådets session 2025**.

Mer information finns på Nordiska ministerrådets webbplats.

Annika Daisley
Svinesundskommittén

Niclas Svensson,
Rådet för Industriellt byggande

Kjell Nilsson
Nilsson Landscape

